

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto skupaj naprej . . . K 28—
pol leta 14—
četrt leta 7—
na mesec 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 33—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 38—Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (epodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 65.

Izhaja vsak dan svoje izjemne nedelje in praznika.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 25-40 | četrt leta 6-60
pol leta 13-20 | na mesec 2-20

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 18. januarja. (Kor. urad.)
Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta general-feldmaršala von Macken-sena.

Tulčo in Isaceo v Dobrudži je ruska artiljerija obstreljevala.

Armada fronta general-obersta nadvoj. Jožefa.

Med dolinama Putno in Susito je imelo malo podvzetje popoln uspeh. Enega častnika, 230 mož in eno stroj-no puško smo pripeljali nazaj. Južno od ceste v Oltos so se zlomili ruski napadi v našem artiljerijskem ognju in ognju strojnih pušk.

Armada skupina gener-feldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

V Voliniji zvišano sovražno artiljerijsko delovanje.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Na Kraški visoki planoti in v Vipavski dolini je trajal tudi včeraj močan artiljerijski ogenj.

JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Položaj je neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 18. januarja. (Kor. urad.)
Wolffov urad poročila:
Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Angleški razstrelitvi pri Loosu so sledili kratki boji, v katerih smo v ljutem bližinskem boju hitro zopet vrgli nazaj sovražnika, ki je bil prodrl. V noči od 12. na 13. januarja smo po bojih pri Serresu po načrtu in neovirani od sovražnika opustili od nas še držane dele prednjih pozicij. Od takrat je ležal dan na dan težek ogenj na zapuščenih jarkih. Včeraj pa so izvršili Angleži od nas pričakovani sunek v prazno, ki je prinesel napadalcu težke izgube.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada skupina general-feldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

V mnogih odsekih fronte je oživel obojestransko artiljerijsko delovanje pri razglednem vremenu. Severno od Krašina so vdrla ruske čete v sunku z desetkratno premočjo v neko eksponirano poljsko stražo. Pozicija straže je zopet v naši posesti. Na drugih točkah smo zavrnili lovske komande in patrolje.

Armada fronta general-obersta nadvoj. Jožefa.

Dočim se je zlomil južno od ceste v Oltos napad močnih ruskih čet v našem artiljerijskem ognju in ognju strojnih pušk, se nam je posrečilo v nenadnem sunku med dolino Susite in Putne pripeljati nazaj iz sovražnih pozicij enega častnika, 230 vjetih in eno strojno puško.

Armada fronta general-feldmaršala von Macken-sena.

V Dobrudži obstreljuje že nekaj dni sem ruska artiljerija Tulčo in Isaceo. Več prebivalcev, predvsem žen in otrok, je bilo ubitih.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Osamljeno slabotno bojno delovanje.

Prvi generalni kvartirni moister v. Ludendorff.

Nemško večerno poročilo.

Berolin, 18. januarja. (Kor. urad.)
Wolffov urad poročila dne 18. januarja zvečer:

Na zapadni in vzhodni fronti je potekel dan brez posebnih bojnih dejanj.

Položaj na Romunskem.

Včerajšnje uradno poročilo ne javlja s seretske fronte nobenega dogodka: smatrati nam je zato, da so ruski delni napadi — vsaj prehodno — ponehali. Vojaški strokovnjaki menijo, da se bodo ruski sunki še ponavljali, poudarjajo pa, da sovražni-kovih podjetij nikakor ni smatrati nerda za pripravo na spomladansko ofenzivo, oziroma celo kot uvod v to ofenzivo. Namen ruskih sunkov je marveč predvsem, zadržati zavezniške čete, jih vezati ter preprečiti, da bi poslal Mackensen večje oddelke na druga bojišča. Zlasti se sovražniki menda boje, da bi nemške in bolgarske čete odšle v Makedonijo. Rusi hočejo tudi s svojo aktivnostjo pri svojih zaveznikih vzbuditi vtisk, kakor da se nahaja inicijativa zopet v njihovih rokah.

Iz Stockholma: Povejnik ruske armade, ki stoji ob Seretu, je izdal dnevno povelje, v katerem hvali rusko infanterijo in konjenico ter sporoča, da je car obljubil, da bo poslal močna ojačenja, tako da bodo krila tako močna, da bo mogoče preiti v ofenzivo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

17. januarja. Romunska fronta. Štiri sovražna letala so poletela preko Tulceje, naš artiljerijski ogenj pa jih je prepadil.

Rusko uradno poročilo.

15. januarja. Romunska fronta. Romuni so napadli sovražnika na višinah 7 vrst jugo - vzhodno od gore Casina ob reki Casinu ter ga vrgli po ljutem bajonetnem boju eno vrsto proti jugu nazaj. Sovražne oddelke, ki so istotam prešli v napad, Romuni s pomočjo Rusov niso samo vrgli nazaj, marveč so jih celo potisnili 2 vrsti proti jugu. V okolici Vadenija, 10 vrst jugo - vzhodno od Galaca, je izvršil sovražnik, nekako en polk močan, napad na naše straže, ki so se umaknile nekoliko proti severu. Sovražni oddelki so po močni artiljerijski pripravi večkrat napadli naše pozicije v okolici Clusleje, 12 vrst severo - vzhodno od Focsanite. Vse napade smo z velikimi izgubami za sovražnika zavrnili.

Makedonska fronta.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

16. januarja. Makedonska fronta. Na celi fronti bojno delovanje z malo pomena. V dolini Strume in Strumice je poročnik Burchar d zbil neki angleški aeroplan.

17. januarja. Slaboten artiljerijski ogenj na celi fronti. Na nekaterih točkah, zlasti ob Strumi, boji patrolj. Dve sovražni križarki sta brez uspeha bombardirali pozicije v bližini izliva Strume.

Francosko uradno poročilo.

15. januarja. Orijentska armada. Na fronti ob Strumi je ubila neka patrolja 14. januarja več Turkov ter vjela 3 može. V okolici Hehorija je obstreljevala artiljerija s kopnega in z morja sovražne pozicije. Pri Lahani so zbili letalci neko nemško letalo. Vodnik in opazovalec sta vjela. To je četrto letalo, ki je bilo

tekem treh tednov zbito. Na fronti Dojranskega jezera smo vdrl v vas Akindsali ter prizadejali sovražniku izgube.

Italijansko uradno poročilo.

18. januarja. Tekom dne 16. januarja so zasedli naši kavalerijski oddelki kraja Salesi in Aro, severo-vzhodno Ormenov, v okolici ceste pri Ljaskovikih in Korici.

Vojna z Italijo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

18. januarja. V goratih pokrajinah bojišča je omejeval tudi včeraj še sneg in vihar delovanje naših čet. Na Krasu je sovražna artiljerija s podporo letal živahnejše delovala proti naši prvi črti. Naše baterije so odgovarjale z energijo in so zadele dva aeroplana, izmed katerih se je eden spustil na tla navpično na Brestovico, drugi pa, ki se je večkrat obrnil, pri Kostanjevici.

Ogrožena Italija.

Lugano, 17. januarja. »Secolo« piše: Četverozveza mora skrbeti za materialno gotovost Italije, katero ogroža sedaj ne samo Avstro - Ogrska, marveč tudi Nemčija. Italija pričinja gospodarsko trpeti.

Svojeglava Italija.

Köln, 17. januarja. Dunajski dopisnik »Köln. Zeitg.« poroča, da je smatrati rimski vojni svet, kolikor več podrobnosti prihaja v javnost, predvsem za poskus, da se pritegne Italija k vedno močnejši udeležbi na vojnih podjetjih četverozveze. Sodi pa se, da je izključeno, da se je dala Italija pregovoriti za podjetja, ki ne služijo za eno njenim egotističnim interesom. Zato pa ne verujemo, da se je posrečilo Briand in Lloyd Georgeu, pridobiti italijansko pomoč za zapadno fronto ali za Solun, kvečjemu proti Turčiji, kjer more Italija sama izvršiti rop.

»Nobena država nima toliko interesa na nadaljevanju vojne kakor Italija.«

Lugano, 17. januarja. (Kor. ur.) »Giornale d' Italia« priobčuje članek, ki opominja, da treba vzdržati, kajti nobena država nima tako velikega interesa, da se vojna nadaljuje, kakor Italija. — List obžaluje, da obstoja v Italiji, kakor se zdi, neka vrsta organizacije za razširjevanje depresije in malodušnosti, ki raznaša tudi vsa mogoča napačna poročila k direktnemu ali indirektnemu pospeševanju sovražnika in skuša doseči razpoloženje za skorajšno brezpogojno likvidacijo vojne.

Vojna na zapadu.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

15. januarja zvečer. Obojestranski artiljerijski ogenj na obeh bregovih Somme, na desnem bregu Mose in v Lotaringiji. Po artiljerijskem obstreljevanju so Nemci preteklo noč napadli naše eksponirane pozicije med Aisno in Argoni. Posrečilo se nam je več nenadnih napadov na sovražne črte. Vpelnili smo več materiala ter vjeli več mož.

16. januarja popoldne. Pod zaščito ognja zračnih torpedov in granat, ki so razširjale dušične pline, so poskusili Nemci v pokrajini ob Sommi nenaden napad, ki smo ga z lahkoto zavrnili. Francoska artiljerija je živahno odgovarjala. Na ostalem delu fronte praske med patroljami in običajni artiljerijski ogenj.

16. januarja zvečer. Prav živahen artiljerijski boj v okolici

Somme, severo - vzhodno od Verduna in v Lotaringiji. Od nas izvršeni nenadni napad na sovražne jarke pri Vie sur Aisne je imel popoln uspeh.

Belgijsko uradno poročilo.

16. januarja. Lahno artiljerijsko delovanje v okolici Dixmuidna in Steenstraeta, živahno delovanje pri Hetsasu.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

16. januarja. Od sovražnika poskušeni sunek severo - vzhodno od Queudecourta smo z izgubami zavrnili. Nikakršnih angleških izgub. Obojestransko artiljerijsko delovanje severno od Bouchavèsnesa ter v okolici Beaumont - Hamela in Arrasa. Naša artiljerija je težko poškodovala sovražne pozicije pri Ypresu in ob prekopi Comines.

Važna posvetovanja.

London, 16. januarja. (Kor. ur.) Ministrski predsednik Lloyd George in člani vojnega sveta so imeli v ponedeljek in v torek važna posvetovanja s francoskim generalom Nivelom in z angleškim generalom Haigom.

London, 16. januarja. (Kor. ur.) Kraljica Aleksandra je sprejela francoskega poslanika Cambona in francoskega generala Nivellea ter njegovega ordonančnega stotnika Guillaumea.

Novo francosko posojilo.

Preko Zeneve poročajo, da je bila finančnemu odseku francoske zbornice predložena nova predloga za vojni kredit 8 milijard frankov.

Boji na morju.

PRED JUŽNO AMERIKO POTOPLJENE SOVRAŽNE LADJE.

London, 17. januarja. (Kor. ur.) Admiraliteta sporoča: Že nekaj časa se je domnevalo, da so Nemci potopili te - le trgovske ladje, o katerih že dolgo ni bilo vesti: Angleške ladje »Dramatist«, »Radnorshire«, »Minich«, »Netterby«, »Hall«, »Moun-temple«, »King George«, »Georgie« in »Voltaire« ter francoski ladji »Nantes« in »Amieres«. Sedaj imamo definitivno poročilo iz Pernambusa, da je bilo domnevanje pravilno. Dne 16. januarja je dospel japonski parnik »Buzon Maru« iz Pernambusa s kapitanom in 237 možmi posadke nekaterih izgubljenih laji, ki so bile med 12. decembrom in 12. januarjem potopljene. Poleg tega je bil parnik »St. Theodore« zaplenjen ter mu je bila dana posadka. Parnik »Yarroedawce« je bil zaplenjen in kakih 400 mož drugih potopljenih laji je bilo poslanih naprej. Kje sta ostali obe ladji, ni znano.

Amsterdam, 18. januarja. (Kor. urad.) Iz besedila poročila angleške admiralitete izhaja, da gre za nemško plenečo ladjo.

London, 18. januarja. (Kor. ur.) »Daily Chronicle« zahteva v članku o nemški ladji v Atlantskem oceanu, da morajo biti vojne ladje, ki so potrebne, da love to ladjo, popolnoma drugačne, kakor ladje za boj proti podmorskim čolnom.

RUSKA TORPEDOVKA POTOPLJENA.

Kodanj, 17. januarja. (Kor. urad.) Kakor se je sedaj dognalo, je zadel ruska torpedovka »Dobrovolet« dne 21. avgusta 1916 ob vходу v Riški zaliv ob mino in se potopila.

Torpedni rušilec tega imena je bil zgrajen leta 1905, s 570 tonami in stroji 6200 konjskih sil. Vozil je 25 milj na uro. Dolg je bil 72 metrov in širok 8,2 m ter je imel posadko 94 mož. Oborožen je bil z 2 topoma kalibra 10 cm in 1 topom kalibra 37 cm.

Delo enega samega podmorskega čolna.

Berolin, 17. januarja. (Kor. ur.) Kapitanlajtnant Wünsche, ki se je pred kratkim s svojim podmorskim čolnom vrnil, je potopil na eni sami vožnji 16 lajdi s skupaj 26.000 tonami. Od teh so vozile: 3 ladje premo-g, 3 sadje, 2 ladji koruzo, 2 žvepleni kršec, 2 ribe in po ena salpeter, železno rudo, les in oves.

Nemške ladje na Portugalskem.

Od nemških lajdi, ki so bile na Portugalskem zaplenjene, samo 3 še niso v službi, ker še niso popravljene. Največje ladje bodo baje služile za službo z Južno Ameriko.

Ogrožena nevtralnost Švice.

Bernski »Bund« prinaša razmotrivanje polkovnika Stegemanna o prihajajoči odločilni fazi vojne, v kolikor bo vplivala na Švico. Polkovnik pravi v svojih razmotrivanjih:

Če se prične spomladni na zapadni fronti nova ofenziva entente, bo drugače prirojena in bo imela tudi drug značaj, kakor bitka ob Sommi. Ta bitka je zopet dokazala, da ne zadostuje stopnjevanje vojna z materialom, da se doseže več, kakor obojestransko izčrpanje.

Zato tudi ni misliti, da bo ostalo pri nadaljnjem stopnjevanju tega mehanizma postopanja, marveč bo dobila operativna misel zopet več prostora. Pri tem je računati predvsem s kolikor mogoče široko napadno fronto, da se otežkoči sovražniku prostost v porabi rezerv predvsem na oni fronti, kjer vpogled ni posebno lahko mogoč. Na vsak način je treba za to velikih mas za nevtriranje. To so splošna razmotrivanja, ki jih je danes sprejeti kot takla, ker se bližamo trenutku, ki bo videl največje napenjanje sil ter bo še bolj vplival na nevtralne države s podvezanjem prometnih črt v večjem obsegu, kakor do sedaj.

Splošni vojni položaj obvladujejo danes vojaško - politični vidiki, ki so bili fiksirani od sporočila vojnih ciljev entente in več ali manj nedoločnih opisov vojnih ciljev centralnih držav. Absolutno vojaško razmotrivanje pa mora pri tem izostati. Vsled tega nastane negotovost ki bo storila zadnjo fazo evropske vojne za bojlo-joče se stranke najbolj krvavo, najbolj žilavo, najsilnejšo in bo videla najbolj aktivno eno interesno zvezo, ki mora proklamirane teritorialne vojne cilje šele doseči. Zato bo ta faza tudi za nevtralne države najbolj nevarna, ker jih lahko dan za dnem postavljajo pred novo gospodarsko in vojaško situacijo.

Pred takimi pogoji tudi Švica, ki jo obdaja ocean svetovne vojne, ne more storiti drugega, kakor da se pripravi, kakor to zahteva njen inzularni značaj, in da se prilagodi silno grenkim življenjskim pogojem ter na vse strani strogo čuvajoč svojo nevtralnost zagotovi svojo politično neodvisnost.

Hrvatski sabor.

V zadnji seji je hrvatski sabor po daljši razpravi sprejel predlog o vojnih dokladah državnim uradnikom in nastavljenecem. Posl. Radić je z nujno interpelacijo zahteval, naj se uradno razglase minimalne cene, ki jih plačuje vojno ministrstvo za govedo in prašiče konsorciju Hainer-Brigljević - Drašković in naj se razglase kazni, določene za nedržanje minimalnih cen. S tem, da se konsorcij ne drži minimalnih cen, so kmetje vsak dan prikrajšani za ogromne svote. — Radić je dalje zahteval, naj se razveljavi pogodba z imenovanim konsorcijem in naj dež. vlada sama prevzame preskrbovanje živine za armado. — Posl. Popović je predlagal, naj se Radićev predlog odkaze posebnemu odseku, čemu je pritrjela tudi vlada. Govorilo je še več drugih poslancev na kar je bil sprejet Popovićev predlog. Posl. Radić je bilo za žaljive klice izrečena protokolarčna graja.

Razne politične vesti.

= Avstrijski državni zbor. »Parlaments Correspondenz« javlja od merodajne strani: V sled raznih težav, ki so nastale, ni misliti, da bi bil državni zbor sklican pred veliko nočjo. Sodi se, da bo državni zbor sklican oziroma da se bo mogel konstituirati šele v mesecu maju, če bodo dotlej odstranjene notranjepolitične težave.

= Ministrski predsednik grof Clam - Martinic in minister za prehrano gm. Höfer sta se podala v Berlin, kjer se vrše konference o aprovi-začnih vprašanjih.

= Novi cesarski namestnik na Gorenjem - Avstrijskem. Za cesarskega namestnika na Gorenjem - Avstrijskem je bil imenovan dosedanjí bukovinski deželni predsednik grof Rudolf Meran.

= Posvetovanje dalmatinskih strank. Začar. 16. januarja. Na povabilo predsednika dež. zbora dr. Ivčevića je bilo 13. in 14. t. m. zborovanje zaupnikov dalmatinskih, hrvatskih strank. Predsedoval je dr. Ivčević. Zborovanje je sklenilo, poslati cesarju udanostno izjavo in izreči bratom in junakom ob Soči in na morju občudovanje in zahvalo, dalje se je zborovanje izreklo proti vsakemu ropu narodne posesti in proti vsakemu razkosanju hrvatskih in slovenskih dežel, katere morejo le pod vladarstvom Habsburžanov narodno, kulturno in gospodarsko napredovati. Zborovanje je tudi sklenilo podpirati z vsemi močmi skupno postopanje dalmatinskih poslancev z drugimi poslanci hrvatskega in slovenskega naroda v državnem zboru v vseh narodnih vprašanjih in delati na to, da bo vladalo v vseh deželah tihočih se vprašanjih soglasje in da se bodo morebitna nasprotja dogovorno poravnala.

= Posvetovanje nemških poslancev. Nemški poslanci s Češkega so imeli zborovanje, na katerem so sklenili svoj posebni načrt za državni zbor. Opravilnik. V političnih vprašanjih jim je poročal trgovski minister Urban. — Ob istem času so imeli tudi nemški poslanci iz alpskih dežel zborovanje. Posvetovali so se o vseh mogočih in nemogočih stvareh, zlasti o narodnostnih in gospodarskih razmerah na jugu Avstrije, o bodočem razvoju razmer na Balkanu, o bodočnosti Avstrije in Trsta itd., itd.

= Vprašanje izločitve Galicije ne bo razrešeno med vojno. Tako se je izjavil — kakor poroča »Venkov« — ministrski predsednik grof Clam-Martinic namram vsem poslancem, ki so dosedaj z njim konferirali.

= Civilisés contre Allemands. Vojni poročevalec »Noue Fr. Presse« piše: Najnovejša nota entente navaja, da zahtevami tudi ono o »osvojitvi Italijanov, Slovanov, Romunov, Čehov in Slovakov izpod tujega jarma.« Cital sem tudi drugo besedilo, kjer stoji »Slovenec« mesto »Slovanov«: Mišljeni so pač Jugoslovani. Vsekakor pa je besedilo zamotano. Avtor note, gospo. minister Briand, si očitno ni na jasnem glede pripadnosti posameznih slovenskih narodov. Temu se ni čuditi. Mr. Briand se opira nabit na knjigo Jeana Finota »Civilisés contre Allemands« (Omikani narodi proti Nemcem), ki je izšla pri Flammarionu v Parizu. Knjiga ne pozna. Dr. Dragoljub Arangeljović piše v reviji »Dilo«, da razpravlja Finot o vseh vprašanjih, ki jih naj razreši vojna. To mora biti zelo interesantno. Poudarim naj, da je po dr. Arangeljoviću gospod Finot na francoskem jako užjevana oseba, katero da pozorno poslušajo vsa javnost. Dr. Arangeljović poroča nato, kaj si predstavlja njegov francoski pod »likvidacijo monarhije«. Cujmo: Sedmograščja in Bu-

kovina morata pripasti svojem zakonitemu gospodu Romuniji. Nekoliko preglatice povzroča Banat; tu prebivajo Romuni in Srbi gosto pomelani — razdelitev po narodnostnem principu bi zato povzročila »fantastične meje«. (Dr. A. pravi, da mora v tej zadevi spregovoriti tudi zgodovina svoje besede.) Trident in Trst pripadata Italiji. Kaj pa s Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo? Teško se je odločiti. (Avtor se očitno noče zameriti Italijanom.) »Vsi Jugoslovani niso Srbi,« pravi Finot. »Slovaki so marveč vsi katoliki.« Najboljše bi bilo ljudsko glasovanje. Ali pa naj bi se organizirala iz Hrvatske in Slavonije slovaška republika, Dalmacija bi tvorila posebn kraljevino. »Ako odrežemo se Češko« — pravi Finot — »potem preostaja od monarhije vsega skupaj še nadvojvodina Nižje - Avstrijska — res malo ozemlje, le 32.000 km², ki pa bo vsled svojega bogastva na kovinah kmalu zopet vzcvetelo,« zlasti »če preustijo plemeniti zavezniki avstrijski nadvojvodini tudi še Kranjsko«. Uresničenje svojega velikopoteznega načrta imenuje Finot »une rectification géographique d'après le principe national«... Kritiki (dr. A.) priznava sicer Finotov pomen in velikopoteznost francoskih predlogov, namiguje pa vendar, da se bo častitim alirancem posrečilo, brezhibno rešiti te probleme le, če si bodo stvar še enkrat dobro premislili...

= Se en italijanski načrt. Poročali smo že, kako si predstavlja glasilo italijanskih imperijalistov »Idea Nazionale« razkosanje naše države. »Politische Korrespondenz« objavlja sedaj izvešček iz predavanja italijanskega profesorja in politika Gaetana Salveninija, ki poudarja, da mora biti Nemčija po vojni popolnoma izolirana. To se bo dalo doseči le, ako ostane ententa tudi po vojni trdno zvezana in ako se razkosa avstro - ogrska monarhija. Razkosanje si predstavlja gospod Salvenini tako - le: Češka z Moravsko in ogrskim slovaškim ozemljem postane samostojna država, zapadna Galicija se pridruži poljskemu kraljestvu, vzhodna Galicija Rusiji, romunski del Bukovine in Transilvanijo dobi Romunija, srbsko-hrvatske dežele se združijo v posebn jugoslovansko državo, »italijanske province« pripadejo Italiji; kar še ostane, naj se z Madžari vred priklapi Nemčiji, ki tako ne bo več opasna.

= Angleška in Norveška. Iz Kopenhagna javljajo: Poročila norveških listov glede represalij Norveške proti Angliji radi prepovedi izvažanja premoga so le domnevanja. Ako pa bi Anglija vztrajala pri prepovedi izvažanja angleškega premoga na Norveško, bi zamogla biti slednja prisiljena, da uvede svoj uvoz tla, odkoder zamore pričakovati, da dobi premog, ali da znatno omeji svoje prometne črte, ki zahtevajo znatne množice premoga, med drugimi črto v Bergen in pošto črto v Newcastle, ki sta za angleško zvezo z vzhodom izredno važni.

= Švedski državni proračun. Švedskemu državnemu zboru predloženi državni proračun izkazuje 480.724.200 kron izdatkov in ravno toliko dohodkov. 66½ milijona več kot lansko leto. Za zmanjšanje draginje in uravnajo cen se zahteva 40 milijonov. Izdatki za armado znašajo 86. za mornarico 25½ milijona. Vojni minister je napovedal vladno predlogo za nabavo nove težke artiljerije ter organizacijo in razširjenje letalstva. Zvišanje davkov je proračunjeno na 18 milijonov.

= Nepokorna Japonska. Zatrjuje se, da se pogaja Japonska s Kitajsko glede pogodbe, ki naj podobno kakor doktrina Monroe za Ameriko, za vzhodno Azijo izključuje vmešavanje tujih držav. »Noveje Vremja« poroča, da so zastopniki Rusije, Anglije in Zedinjenih držav izročile v Tokiju protest proti nastopu Japonske v carinskih in trgovskih zadevah.

Vesti iz primorskih dežel.

Med mrtvimi v seznamu izgub št. 465. sta izkazana s Primorskega: Peter Povšič, 97. polka, pridelen Črnovoj. del. oddelku 213 in Fran Sandrin z ladje »Magnet«.

V Naklem na Krasu je umrl g. Ignacij O m b a č., star 67 let.

Starše svoje žene išče Edvard Fratnik, begunsko taborišče v Brucku ob Litvi (Barackenlager Bruck a/d Leitha), pišeta se Ivan in Barba Batistič, doma sta iz Renč na Goriškem.

Cena vinu. Na Ogrskem je skočila cena vinu od 300 do 400 kron. To je posledica prepovedi uvoza dalmatinskega vina na Ogrsko. Na Ogrskem rase cena vina, v Dalmaciji pada. Kupcev v Dalmaciji skoro ni več.

Za naše pomorce in ribiče. Po inicijativi prejšnjega ministra za trgovino Stibrala se je ustanovil odbor v pomoč našim pomorcem in ribičem. V tem odboru je mnogo predstavitev plovbe in ribarstva in drugih odličnih oseb iz Primorja. Vitez Vuković je zaprosil ministra, naj se vlada zavzame pri vojaških razmerah, da bi bili ribiči svobodnejši na lovu in vršenju svoje obrti, kar dosedaj ni moglo biti radi vojaških razmer. Minister je odgovoril, da se razpravlja o tem in da je nade, da vojaške oblasti dovolijo v to, da ribiči dobe svobodnejše roke, posebno ko se prične lov sardel. — Predsednik odbora je dr. Derschatta, predsednik Lloydja, popredsednik pa vitez Vuković.

Ladjedelnica pri Splitu. V Kaštel Sućurcu poleg Splita se namerava zgraditi velika ladjedelnica. V ta namen se osnuje delniška družba, katere članica bo tudi tvrdka bratov Kozulič, ki so imeli ladjedelnico v Tržiču. Vrše se že dogovori s splitskim škofom dr. Gijojem za prodajo škofijskega zemljišča v Sućurcu.

Dnevne vesti.

— V avstr. vojnega posojila je podpisal gospod Alfonz Breznik, tvrdka klavirjev v Ljubljani za 5000 kron.

— Oprostitev od vojaške službe. Glasom nove odredbe vojnega ministrstva smejo politične okrajne oblasti dovoljevati onim črnovojniškim obvezancem, ki pričakujejo oprostitev od vojaške službe, da počakajo rešitev svoje prošnje v civilni službi. Isto velja tudi za one oproščene črnovojnike, katerih oprostitna doba doteke, če je vložena prošnja za podaljšanje oprostitve. Tako dovoljenje pa se sme izdati najdlje za 6 tednov, le prav izjemoma po teh 6 tednih še za 4 tedne. Obenem pa se mora o tem dovoljenju obvestiti pristojna vojaška evidenčna oblast. Seveda veljajo pri vseh takih dovoljih dosednji predpisi glede javnega interesa obrata, nikakor pa ne za one, ki so bili le začasno za krajši čas oproščeni in v svrhu izvršitve gotovih del, n. pr. poljedelcev, ki so bili začasno oproščeni ali poslani na dopust v svrhu izvršitve poljskih del.

— Naznanja se dopisujočemu občinstvu z volaki v vojni ali bolnišnicah, da so od avstrijskega društva Rdečega križa izdane dopisnice, katere imajo vtisnjeno poštno znamko 5 vinarjev, ako se prilepi še ena 5 vinarska znamka nove ali poprejšnje izdaje, veljavne vsled odloka trgovskega ministrstva dne 11. januarja 1917, št. 1205/P., še do konca meseca marca 1917.

— Najnovejši doprsni kip Njegovega Veličanstva cesarja Karla, modeliran od kiparja Emila Janaschek, je razstavljen v izloženem oknu cvetlične trgovine J. Wider v Selenburgovi ulici in tvrdke Krisper nasproti mestnega magistrata. — Čisti dobiček je namenjen soškemu fondu in znaša cena kipu 60 K, k temu krasno opremljena stenska polica — konsol — s cesarsko krono, cena 30 K. Kip, ki je lepo dovršeno umetniško delo je razstavljen tudi na Dunaju in Budimpešti in ga v nakup najtopleje priporočamo.

— Slovenski učenjak poklican na Nemško. Znameniti slavist vseučiliški profesor dr. Matija Murko v Gradcu je bil pozvan, da prevzame stolicu za slovenske jezike na vseučilišču v Lipskem.

— Tedenski prihranki. Na ljubljanskih ljudskih šolah se je v preteklem koledarskem letu med šolsko mladino na tedenskih prihrankih zbralo nič manj kot 7185 K 18 v., ki so namenjeni skladu dnevnih zavetišč za revno šolsko mladino v Ljubljani.

— Oskrbovalnice za odvrčanje tuberkuloze. Ker se je bati, da se tuberkuloza ne razširi le med vračajočimi se vojniki, temveč tudi med prebivalstvom v zaledju, je nujno potrebno, da se v boju proti tej ljudski kugi ne nadaljuje le akcija za ustanavljanje in urejanje potrebnih zavodov (oddelkov za tuberkulozo pri javnih bolnišnicah, zdravilišč, odpočivališč itd.), temveč da se tudi organizira varstveno delovanje proti tuberkulozi. To varstveno delovanje opravljajo varstveni zdravniki in sestre - varuhinje v posebnih oskrbovalnicah za bolne na pljučih. Sestre - varuhinje se imajo osobito ukvarjati z varstvenim delovanjem po rodbinah in stanovanjih bolnikov. Oskrbovalnica ima nalogo, da na eni strani poskrbi za bolnika in da na drugi strani varuje njegovo okolico — rodbino, sostanovalec itd. — pred okužbo. V prvem pogledu ima oskrbovalnica izslediti bolnike, jim omogočiti potrebno zdravljenje (če treba v zdraviliščih) ter jim dati na razpolago vse pripomočke socialnega varstva: v drugem pogledu je dolžnost oskrbovalnice, dosegati

zdravstveno stanje oseb, ki bivajo v okolici bolnika, jih podučiti o načinu okužbe in o sredstvih, s katerimi se ji izognemo ter slednjič tudi tem osebam dati na razpolago vse pripomočke socialnega varstva. Oskrbovalnice imamo torej smatrati kot javnozdravstvene zavode, ki naj bodo središče vseh socialnih naprav, ki služijo odvrčanju tuberkuloze. Da se organizira omrežje oskrbovalnic, ki se bodo v kratkem ustanovile po vsej Avstriji, naj se po načelnih predpisih odloka, ki ga je začetkom tega meseca izdalo c. kr. ministrstvo za notranje zadeve, združijo vse oskrbovalnice poedinih političnih okrajev v okrajni centrali, ki je priključena c. kr. okrajnemu glavarstvu, okrajne centrale pa so podrejene deželni centrali, ki je priključena politični deželni oblasti. Ta splošna organizacija ima svoje središče v c. kr. ministertvu za notranje zadeve. — Ker z ozirom na vojne razmere na Kranjskem ni mogoča takojšna ustanovitve večjega števila oskrbovalnic, naj se predvsem otvori oskrbovalnica v Ljubljani, oziroma razširi in preustroji že obstoječa oskrbovalnica Deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih. Dalje obstoji namera, čim prej ustanoviti oskrbovalnice v industrijalnih krajih, v katerih je že z ozirom na veliko število delavcev in na stanovanjske razmere socialno varstveno elovanje na mestu.

— Teško pričakovana I. zbirka 10 dopisnic po originalih slovenskih umetnikov, založila »Umetniška propaganda«, Ljubljana 1916 je pravkar izšla in se dobi že v nekaterih ljubljanskih trgovinah. Natančneje glej v današnjem oglasu. Ker je zanimanje za njo veliko, priporočam se gg. trgovcem z razglednicami, da jo naroče pri »Umetniški propagandi« v Ljubljani poštini predal 141.

— Kamniške podružnice »Slovenskega Planinskega Društva« občni zbor bo v Kamniku, dne 27. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih ondome Čitalnice.

— Statistika o v letu 1916 v političnem okraju »Ljubljana, mesto« nanovo izdanih in podaljšanih krošnjarskih dovolilnih in o vidiranih knjigah. Lansko leto ni bilo pri mestnem magistratu izdanih nič krošnjarskih dovolil, podaljšanih pa 6. Tudi knjžice ni bilo izdanih nič. Med podaljšanimi so 4 moški in 2 ženske. Po starosti so bile stare: 2 od 30—40, 2 od 41—50 ter 2 od 51—60 let, po rodbinskem stanu pa 1 samska in 5 oženjenih. Doma so bile 3 iz Kranjske, 2 iz Primorske, 1 oseba pa iz Ogrske. Štirje krošnjarijo s kramarskim, 2 pa z galanterijskim blagom.

— Ustanova za dekliško balo. Oddala se bo Friderik Weittenhillerjeva ustanova za dekliško balo za leto 1916 v letnem znesku 106 K 40 vin. Pravico do ustanove imajo žene, ki so dobro vzgojene in revnih starišev ter so se poročile v letu 1916. S poročnim listom, z izkazom o ubožnosti in z npravnstvenim pričevanjem opremljene prošnje je treba vložiti do 20. februarja t. l. pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

— Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljana. V času od 7. do 13. januarja t. l. se je rodilo v Ljubljani 17 otrok. 1 je bil mrtvorjen, umrlo pa je 7 domačinov in 19 tujcev, med njimi 1 tujec za jetiko. Poleg teh sta umrla še 2 vojaka za legarjem in 1 vojak za grižo. Oboleli so za škrlatno 1 tujec, za tifuzom 16 vojakov, za grižo 43 vojakov, za vrtico 2 domačina in 1 tujec, za trahom 1 domačin in 1 tujec ter za nalezljivim otprnjenjem tilmika 2 tuica.

— Obrtno gibanje meseca grdnalanskega leta v Ljubljani. Priglasilo je 23, oglasilo pa 9 strank svoje obrti. Priglasili so: Karolina Jesihova, Florijanska ulica 36, gostilničarski in krečmarski obrt (b in c § 160 r.). Gospodarska zveza, centrala za skupni nakup in prodajo, reg. zadruga z omejeno zvezo v Ljubljani, Šolski drevored 4, mesarski obrt, Marija Spenkova, Kopitarjeva ulica 1, prodaja vegetabilij, Marija Knez, Linhartova ulica 31, trgovina z mešanim blagom, izimši v § 38 o. r. omenjeno blago, Ferdinand Nežna, Križevniška ulica 7, izdelovanje čistila za usnje, Blaž Štimec, Elizabetna cesta 5, trgovina z mešanim blagom izimši v § 38/5 omenjeno blago, Josipina Kolar, Kolodvorska ulica 41, trgovina z mešanim blagom izimši v § 38/5 omenjeno blago, Vid Bratovž, Stari trg 20, trgovina z mešanim blagom, Marija Brodnik, Pogačarjev trg, prodaja sadja in zelenjave, Fran Batelj, Stari trg 28, obrt mehanikov, trgovina s kolesi, šivalnimi in pisalnimi stroji, muzikalnimi automati, njih deli in električnimi žepnimi svetilkami, Marija Pregljeva, Karlovška cesta 14, prodaja galanterijskega blaga, Jemel Kopač, Wolfova ulica 10, medicarski in svečarski obrt, Adolf Fey, Resljeva cesta 2, obrt optikov.

Amerika in mirovno vprašanje.

Köln, 16. januarja. »Kölnische Zeitg.« poroča iz Washingtona: Agitacija cerkvenih krogov proti miru se kot škandalozna splošno obsoja. Želja, da bi bil skoro mir se širi v Ameriki kakor plaz. Veliko senzacijo vzbujajo vesti »Morningpošte«, katere dopisniki namiguje, da bi mogla biti Amerika prisiljena, se pridružiti eni ali drugi vajujoči se skupini. Neki visoki ameriški uradnik je označil kot smešno, da bi obstojala nevarnost, da bi se Amerika mogla pridružiti Nemčiji.

Berlin, 17. januarja. »Lokalan-zeiger« poroča preko Stockholma: Ruski diplomatični krogi smatrajo za verjetno, da bo državni tajnik Lansing odstopil. Ameriška vlada mu je zamerila, da se je mirovni korak predsednika Wilsona ponesrečil. Noto je nemreč sestavil Lansing in ta je tudi določil čas, kdaj se naj izroči.

Dunaj, 17. januarja. »Neue Freie Presse« piše: Dunajski ameriški krogi sodijo, da bo Wilson svojo mirovno akcijo nadaljeval. Smatrati je, da odgovor entente na Wilsona in v Ameriki sploh ni napravil ugodnega vtiska. Navzlic temu pa ne zapira vseh poti k miru in Wilson bo nadaljeval svojo akcijo, dokler ne doseže svojega cilja.

Budimpešta, 17. januarja. »Az Est« poroča: »Daily Chronicle« javlja, da je Wilson protestiral pri nemški vladi proti razširjenju podmorske vojne na nevtralne ladje. Wilson je nemško vlado opozoril, da bi moglo nadaljevanje Tirpitzove taktike povzročiti veliko presenečenje. (?)

Separaten mir med Francijo, Italijo in Nemčijo.

Monakovo, 17. januarja. Neki švicarski članek monakovskega »Pošte« je vzbudil občno zanimanje. Članek pripoveduje, da deluje Caillaux za separaten mir med Francijo, Italijo in Nemčijo.

Pruska poslanska zbornica.

Dne 16. januarja se je zopet sešla pruska poslanska zbornica. Zasedanje je otvoril predsednik grof Schwerin z govorom, v katerem je med drugim rekel: Vodilni državniki so dali na mirovno ponudbo nezalisen odgovor in postavili nečuvne mirovne pogoje, ter govorili v tako nesramnem jeziku, da je na to moglo le odgovor z našim orožjem. Seveda so se s tem razpršila upanja na mir, a nekaj je ta drzni, ošabni odgovor vendar prinesel: popolno jasnost o vojnih ciljih sovražnikov. Danes v več svet, za kaj gre v tej vojni: za biti ali ne biti, če naj ohranimo svojo gospodarsko in politično svobodo ali če postanemo igrača angleškega svetovnega gospodstva. Danes ni več in ne sme biti več govora o miru in ne več ozirov, nego je potrebna popolna, neutajiva zmaga nad vsemi našimi sovražniki. — Finančni minister dr. Lentze je izjavil, da grožnje sovražnikov ne strašijo Nemčije. Treba bo sicer še velikih naporov in žrtv, a ententa bo vendar spoznala, da je premaganje Nemčije in njenih zaveznic nemogoče. Ta dan pride, tako je upati, še letos, in od tedaj ne bo več žaleč do miru.

Spominjajte se rodbin vpoklicanih vojakov in »Rdečega križa«.

in urarski obrt. Marino Torelli, Trubarjeva ulica 2, trgovina s sadjem in zelenjavo. Lucija Jesihova, Poljanjska cesta 13, trgovina z mešanim blagom, izlomi v § 38/5 o. r. omenjeno blago. Fran Čuden jun., Šelenburgova ulica 7, trgovina z urami, dragulji, zlatino in srebrnino, s kovinastimi in mehničnimi izdelki. Josip Ipavc, Židovska ulica 4, trgovina z mešanim blagom, izlomi v § 38/5 o. r. omenjeno blago. Alojzij Slamič, Marije Terezije cesta 16, trgovina s prašiči in konji in trgovina z deželniimi pridelki in vinom na debelo. Marija Marvin, Cesta na Loko 18, trgovina z deželnim pridelkom, maslom, jajci in sadjem ter Julij Salzer, Gosposka ulica 3, trgovska agentura. — Odglasili so: Terezija Čehun, oz. nđl. Fran Čehun, Florijanska ulica 36, gostilničarski in krčmarski obrt. Luiza Bauer, trgovina z usnjem v Knašjevi ulici. Matej Cerar, Pogačarjev trg, prodaja sadja. Ivana Krašna, Sv. Petra cesta 7, prodaja sadja. Ivan Škerli, Opekarska cesta 40, ključavničarski obrt. Marija Medved, Vodnikov trg, prodaja zelenjavi. Adolf Kordin, Spodnja Šiška 205, trgovina z mešanim blagom. Ivan Bratko, Spodnja Šiška 53, prodaja sadja, zelenjave, slaščic, kruha, klobas in živil ter Josip Ipavc, Židovska ulica 4, trgovina s sadjem.

Dve ovci in enega zajca so ukradli neznan tatovi Mihaelu Artlu na Bregu na Gorenjskem. Ovcu so zaklali v bližini hiše in pustili lastniku za spomin njune noge in glave na drob.

Na splošno zahtevo se »Svečanosti kronanja N. Vel. cesarja Karla I. za ogrskega kralja«, drugi del, vidi od jutri sobote, dne 20. do ponedeljka, dne 22. t. m. v kino »Idealu«.

Tom Shark, zvan »najboljši ameriški nos« v kino »Idealu«. Jutri v soboto, dne 20. do ponedeljka, dne 22. t. m. pride drugi Alwin Neuss-film letošnje serije z naslovom »Luč v tmini«, detektivski roman v 4 delih. Prvi doživlja mojstrskega detektiva Tomo Sharka. — Senzacija sam zase — Kino »Idealu«.

»Homunkulus III. del« — je pripravljen in se ga bo od torka, dne 23. do četrta, dne 25. t. m. videlo v kino »Idealu«. Ta del prekaža oba prejšnja dela in nam kaže »Ljubavno komedijo homunkulov«. Glavne vloge predstavlja zopet Olaf Fönn in Frid. Küene. — Slede še tri nadaljevanja — »Idealu« Kino.

Perzijske preproge. Razstava perzijskih preprog se v ponedeljek zaključuje. Ako kdo želi si nabaviti pristno perzijsko preprogo naj blagovoli oddati svoje pismo pri portirju hotela Stadt Wien; pod naslovom Perzijske preproge.

Izgubila se je mlada psica »volčje pasme« stara 5 mesecev, sliši na ime »Princi«. Naidite! naj je odda proti dobri nagradi v Slomškovi ulici št. 19.

Razne stvari.

* **Strašne žrtve.** Švicarski listi računajo, da je bilo v svetovni vojni dozdaj ubitih 4.600.000, ranjenih 11.200.000 in da je 3.400.000 invalidov. Napoleonove vojne so vsak dan 235, vojna leta 1870/71 875, rusko-japonska vojna 292, zdaj pa zahteva vojna vsak dan 6336 mrtvih in ranjenec.

* **Železniška nesreča na Romunskem.** Londonska »Times« javlja iz Cinreje na Romunskem: Trčila sta dva vlaka, s katerima se je peljalo kakih 2000 oseb. Na progi leže trupla vojakov, žensk in otrok. Več vozov enega vlakov je bilo popolnoma zmečkanih. Med ranjenci je tudi francoski ataše marki Dubail.

* **Od lakote umrl oasel.** V Londonu je bil postavljen pred sodišče mož, ki je pustil svojega osla lakote umreti. Mož je priznal, da ni dal oslu pet dni nič krme, češ, da se sam zase ne more plačati živila, ker je sedaj taka draginja, kaj še, da bi mogel oslu kupovati hrano. Pester Lloyd vidi v tem dogodku značilen simptom.

* **Skrb za prehrano v Italiji.** Poljedelsko ministrstvo je postavilo poseben odbor iz notranjega, poljedelskega in prometnega ministrstva ter dodalo ministra brez portfelja Comandinija v svrhu hitrejšega in uspešnejšega razvijanja prehranjevalne politike. Organ odbora je generalni komisar z dalekosežnimi pooblastili v osebi državnega podtajnika Caneza.

* **Novi ruski ministrski predsednik knez Galicin** je član jako razširjene ruske plemiške družine. Galicini spadajo med naslednike Jagelonov, katerih predniki so bili poljski kralji. Samo pet družin je še, ki so v sorodstvu z nekdanjimi Jageloni in sicer dve poljski — kneza Czartoryski in Sanguszko — ter tri ruske, nam-

reč družine Kurakin, Hovonski in Trnbeckoi.

* **Korupcijska afera na Ogrskem.** Poročali smo že o najnovejši korupcijski aferi na Ogrskem, v kateri je zapleten podpredsednik vladne stranke Gabriel Daniel. Zdaj je prišlo na dan, da imata s to zadevo opraviti tudi poslanec Muzslay in veleposestnik Sebastian. Stvar pride pred preiskovalno komisijo državnega zbora, Daniel in Muszlay sta se pač odpovedala kot podpredsednik oziroma kvestor vladne stranke, mandata za drž. zbor pa sta ohranila.

* **Poštna znamke kot agitacijsko sredstvo za vojno posojilo.** »Frankl. Ztg.« poroča, da se v strokovnih krogih pečajo z mislijo, da bi se novo nemško vojno posojilo razpisalo v znamenju pisemskih znamk. Izdale naj bi se posebne umetniško izvršene znamke, ki bi v svoji risbi označevale svoj namen in bi imel pravico do njih le tisti, ki bi podpisal novo vojno posojilo, in sicer bi jih mogel vsak nabaviti tem več, čim večji znesek bi podpisal.

* **Elektrotehnika v Turčiji.** Še za vladanja sultana Abdul Hamida, ki je bil odstavljen leta 1908, je bila na Turškem elektrotehnika prepovedana, češ, da je državi nevarna. Od tedaj so pa nastale v Carigradu, v Damasku, v Brusu in v raznih drugih mestih elektrarne, med katerimi je posebno ona v Damasku posebno zanimiva. Ta elektrarna zajema vodo iz sedmih rek. Zdaj pripravljajo elektrarno v Eliseabu in v zvezi z njo električno železnico iz Damaska v Jeruzalem.

* **Admiral Dewey,** zapovednik ameriškega brodomarja v vojni s Špansko leta 1898, je umrl v starosti 80 let. Služil je v ameriški mornarici od leta 1854. Dne 1. maja 1898. je zapovedoval takozvanemu azijskemu brodomarju Združenih držav v zalivu na Manili in je uničil špansko brodomarje, kateremu je poveljeval admiral Montojo. V tej bitki so Amerikanci uničili enajst španskih vojniških ladij, vse druge pa vjeli ter zavzeli tudi vse obrežne baterije, ne da bi bili izgubili le enega samega moža. L. 1899. je bil Dewey imenovan za prvega admirala vseh brodomarjev Združenih držav. Umrl je v Washingtonu.

* **Pomanjkanje živil bo trajalo še po vojni.** Nemški državni podtajnik Mihaelis izjavlja v berlinskem listu »Vorwärts«, naj nihče ne misli, da se bodo z mirom takoj vrnila redne razmere v prehrani ljudstva in si bo vsak kupil, kolikor in kar mu bo drago. Še nekaj let po vojni bo Nemčija odvisna v glavnem od svojih lastnih, doma pridelanih živil, ki pa niti v rednih razmerah niti izdaleka niso zadostovale, a v prihodnjih letih treba računati vseskozi s slabšimi letinami, ker se je polje v vojski zelo zanemarilo in ne bo mogoče na mah vsega popraviti. Uvoz bo pa izpočetka znatno omejen že zaradi pomanjkanja ladij, računati pa treba tudi z morebitno gospodarsko vojno. Toliko je gotovo, da bo sedanji sistem enakomernega in omejenega razdeljevanja živil za izkaznice trajal še nekaj let po vojni.

* **Vojni dobički.** V Mariboru je bil shod, na katerem je govornik med drugim povedal, da imajo ogrske pivovarne po 100 do 120 odstotkov dobičkov; da je silno ceno sladkorja tolmačiti s tem, da zahtevajo in dobivajo tovarnjari sladkorja za pošiljave v inozemsko velikanski plačila. Tako zahtevajo v nevtralni Švici za kilogram 4 K, v Turčiji pa po pogalni ceno celo na 10 K za kilogram. O rumu je govornik povedal, da pozna na Prizjeavstrijskem moža, ki zasluži s proizvodnjo rumu vsak teden 20.000 K. Ravno tako derejo občinstvo izdelovalci petroleja. Ena sama družba je l. 1915. napravila čistega dobička 11.665.402 K. Mala prodajalca premoga na deželi, je zahtevala za premož 3 krome nad dopustno ceno in je bila zato obsojena na 48 ur zapora. Če bi se tako postopalo proti petrolejski firmi David Paulov bi morala za svoj petmilijonski dobiček biti obsojena na 30.000 let zapora.

* **Grb mesta Varšave.** Varšava je bila dolga stoletja katoliško mesto in je šele pozno dobila svojo sedanje jako mnogoštevilno židovsko prebivalstvo. Staro katoliško mesto pa je že imelo grb, v katerem je naslikana prav paganska podoba: zapeljiva Sirena z ribjim repom. Profesor Trojanowski v Varšavi pojasnjuje, da je ta grb iz leta 1750. In se je prvič prikazal na diplomu, s katero je kralj Avgust III. (ki je bil Nemec) potrdil varšavske privilegije. Na pečatu mesta ni bilo pred tem časom Sirene, nego podoba ženske, ki je imela perotnice, kakor zmaj, rep kakor martinček in krepčje kakor orel. Tako podoba so v srednjem veku imenovali »etramorfa« in je veljala za simbol štirih evangelistov. Ta stari grb je po-

delil Varšavi knez Jan I. leta 1422. Kralj Avgust III. pa se je bolj zanimal za lepe mlade ženske, kakor za stare evangeliste in duh časa je bil tudi tak. Tako se je zgodilo, da se je simbol evangelistov na varšavskem grbu spremenil v zapeljivko Sireno.

* **Ce se človek danes vrača z južnega tečaja domov ...** Iz Londona poročajo: J. Marston, član Schackletonove ekspedicije, pripoveduje v »Manchester Guardianu«, kakšen je našel London sedaj, dočim ga je ostavil malo predno je izbruhnila vojna. Marston je bil med onimi, ki so prezimili na Slonovem otoku in ki so jih oteli šele pred kratkim. Tako - le pripoveduje: Slednjič smo se vendar vozili po Temzi navzgor. Ne v svoji ladji, kakor smo upali in katera naj bi nosila z nami sadove truda dveh let, temveč v ogromni železni ladji, polno naloženi z zmrlim mesom. Vozili smo se v svet tesnobe, teme in tiho-te, mimo krajev, ob katerih stoji, kar nam je znano, številna mesta. Ustavili so nas in preiskali, končno smo dospeli v luko, dočim so žarometi neprenehoma krožili po zraku. Iz Londona smo odšli, ko se je pripravljala na vojno. Ko smo odrinili iz Južne Georgije, smo čuli še o padcu Belgije in o vpadu Nemcev na Francosko. Po bitki ob Marni je za nas dogodka zastrla zavesa. Bela zemlja na jugu nas je vabila, a priroda nam je uničila načrte. Ladja se nam je razbila, oprema izgubila vsa. V odprtih čolnih smo naposled dospeli do zemlje, kjer smo poldrugo leto prebili v mokrotni in težavi. Ko so nas zopet dosegle novice sveta, so nas omamili grozovitosti dogodkov, o katerih smo čuli. Zdelo se nam je, da je znorel ves svet, da smo mi edini še pametni ljudje. Morda pa smo bili res edini, ki nismo čuli ničesar, kaj se je zgodilo v teh dveh letih. Živeli smo kot divjaki, boreči se neprenehoma za življenje. Politika in številna majhna bremena kulture so nam bile davno minule stvari. Dejstvo, da se bore narodi za življenje, nam je bil nejasen pojem. Naš boj s prirodo nam je utesnil pogled. Ko je civilizacija jela smatrati dogodke najstrašnejše vojne svetovne zgodovine kot umevne same po sebi, so se nam ožili pojmi na vedno manjši krog.

* **Židje na Nemškem.** Odlični nemški nacionalni ekonomski ekselencia Gustav pl. Schmoller je sprožil javno diskusijo o Židih na Nemškem. Zdaj je novič posegel v razpravo. Osvetljuje zgodovinski razvoj židovstva na Nemškem, vprašuje: Kaj naj se zgodi? Kaj je dosegljivo? Kaj je želeto? Izgnati vse Žide iz Nemčije je nemogoče, bi bilo barbarsko in bi bilo na škodo nemški kulturi. Na Nemškem je 615.000 Židov, to je število, ki 60 milijonem nemških prebivalcev ne more biti nevarno. Tudi je židovstvo mogočno pospešilo razvoj narodnega gospodarstva na Nemškem. A nevarni so vendar Židje. Vsled svoje večje trgovske zmoglosti in ker se ne strajajo nobenega sredstva, kadar gre za dobiček, provzročijo lahko velike razpore in notranje boje. Nagnejen Židov, pritiskati in oškodovati Germane in kristjane, je vzrok, da se tudi v svobodnemiselnih krogih pojavijo protizidovska gibanja in da se konservativni, kmečki in obrtniški krogi na Nemškem še vedno ne morejo sprijazniti z Židi. V interesu Židov samih je, da ne uveljavljajo tako brezobzirno svojega vpliva v gotovih poklicih, kjer imajo največjo moč. Tudi odušitvo, četudi je nekoliko ponehalo, je še tako, da je ljudstvo zadovoljno, da je n. pr. oficirski poklic Židom nepristopen. Če bi bili med nemškimi Židi same Nathan-nature. V Lessingovem »Nathan der weise« bi sploh ne bilo proti židovskega gibanja, a poleg Nathan - nature je preveč Shylock - natur (Shylock v Shakespeareovem beneškem trgovcu je tip neusmiljenega odušitve) in stoji večina Židov sredi med tema naturama. Seveda se dobe tudi med kristjani taki elementi. Zato, končno je ekselencia Schmoller, je treba, da si podada roke kristjanske in židovske Nathan - nature za skupen boj proti židovskim Shylockom in krščansko germanskim oznanjevalcem plemenske vzvišenosti. — Nam se zdi vse to nekoliko megleno. Na tako zboljšanje človeštva, kakoršno si predstavlja Schmoller ni misliti, kajti Nathan - nature so bile in bodo vedno le izjeme.

Gospodarstvo.

— **Modre galice za škropljenje** trt je c. kr. kmetijsko ministrstvo kranjski deželi za to leto toliko odkazalo, da je bodo imeli vinogradniki popolnoma dovolj. To državno galico bo razdeljevala c. kr. kmetijska družba v Ljubljani, in sicer le potom svojih podružnic, ali zadrug, županstev, oziroma drugih zanesljivih oseb, ki v imenu družbe prevzamejo razdeljevanje. Kmetijska družba po-

sameznikom modre galice ne bo odajala, ampak vsem le potom razdeljevalnih mest, pod katere posamezni vinogradniki spadajo, zato naj se takoj vsakdo v svojem domačem kraju pobriga, kdo bo modro galico tamkaj razdeljeval. Vsak kranjski vinogradnik brez izjem bo letos imel pravico do 35 kg modre galice za vsak hektar vinograda, oziroma 3 1/2 kilograma za vsakeh 1000 trt. Cena modri galici bo 3 K 50 v za kilogram na mestu razdelitve ter nima razdeljevalec nobene pravice višjo ceno zahtevati, ker bo kmetijska družba vse stroške poplačala. Vsak naročnik na modro galico mora kupnino takoj v gotovini založiti. Vsa kranjski deželi odmerjena galica ne pride naenkrat, ampak v obrokih, zato jo bo vsak naročnik sproti dobival v tisti množini, kakor bo na razpolaganje. Že danes je pa zagotovljeno, da bo vsakdo imel dovolj galice za prvo škropljenje, ki je najvažnejše, in bo bržkone že meseca marca dovolj galice v rokah vinogradnikov.

Darila.

VI. izkaz daril za božičnico vdomam in sirotam padlih kranjskih junakov: Zbirka knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani 240 K 30 vin.; Cottič Josip, gostilničar in posestnik v Ljubljani, 20 K; dr. Fran Dolšak, Ljubljana, 30 K; Jakob Marolt, posestnik, Zirovnica, 5 K; dr. Seb. Elbert, Novo mesto, 10 K; Vikt. Ranth, Ljubljana, 10 K; Anton Svete, Tomišelj, 20 K; Anton Briški, Borovce, 3 K; krona; Franc Ambrož, Lahoviče, 20 K; G. Ulm, Klevež, 5 K; Albin Belar, c. kr. deželni šolski nadzornik, Ljubljana, 10 K; V. Scagnetti, mestni stavbenik, Ljubljana, 10 K; Jan Kumar, župnik na Golem, 20 K; dr. Iv. Janežič, Ljubljana, 10 K; V. H. Rohrmann, trgovec, Ljubljana, 25 K; Anton Štritoč, c. kr. ravatelj II. državne gimnazije, Ljubljana, 4 K; dr. Alfred Mahr, c. kr. okr. nadzdravnik, Ljubljana, 10 K; Bogataj Franc, Nova vas, 5 K; županstva: Rateče 14 K 14 vin., St. Jurij 50 K 93 vin., Muljava 42 K 40 vin., Podkraj 36 K 54 vin., St. Jurij pri Grosupljem 1 K; župni uradi: Toplice 20 K, Spodnji Log 20 K 20 vin., Semič 31 K, Trnovo v Ljubljani 13 K 47 vin., Rateče, Gorenjsko, 15 K, Smartno pri Kranju 30 K; c. kr. pr. splošna prometna banka v Ljubljani 40 K; ljudska hranilnica in posojilnica v Zagorju ob Savi 25 K; hranilnica in posojilnica, Loški potok, 20 K. — Vsem blagim darovalcem najpriskrnejša zahvala.

XXXIV. zaznamek prispevkov, ki so jih do 31. decembra 1916. vposlali c. kr. deželnemu predsedništvu naslednji darovalci:

A. V prid društva »Rdeči križ«: C. kr. višja realka v Ljubljani 1% popusta plač 68 K 22 v; davčni urad v Senožečah, darilo 1 K 87 v; knez, škof, ordinarijat, zbirka 1780 K 45 v; okrajno glavarstvo v Logatcu, zbirka 198 K 26 v; vitez pl. Outmannstal, mesto nagrobnega venca za umrlega gospoda dr. Bocka 30 K; izkupiček za razglednice 140 K = 170 K; Maks Samassa, darilo 50 K; znesek 2268 K 80 v; zraven znesek prejšnjih seznamov 158.879 K 34 v, skupaj 161.148 K 14 v.

B. V korist vojnih oskrbniškega zaklada: Deželna vlada 1% popusta plač 171 K 78 v; okrajna glavarstva: v Postojni 1% popusta plač 25 K 28 vin., v Krškem 1% popusta plač 18 K 32 v, v Kočevju 1% popusta plač 21 K 31 v, v Kamniku 1% popusta plač 16 K 37 v, v Kranju 1% popusta plač 25 K 42 v; Jos. Zidar v Ljubljani, prepustitev najemnine 27 K 98 v; neimenovan, darilo 6 K 60 v; okrajno glavarstvo v Logatcu, 1% popusta plač 18 K 90 v; okrajno glavarstvo v Litiji, 1% popusta plač 31 K; Milan Rosner v Ljubljani, darilo 500 K; okrajno glavarstvo v Crnomlju, 1% popusta plač 20 K 05 v; okrajno glavarstvo v Ljubljani, 1% popusta plač 18 K; okrajno glavarstvo v Rudolfovem, 1% popusta plač 64 K 14 v; okrajno glavarstvo v Krškem, 1% popusta plač 18 K 30 v; znesek 983 K 45 v; zraven znesek prejšnjih seznamov 116.111 K 70 v, skupaj 117.095 K 15 v.

C. V prid vdomam in sirotam s Kranjske: »Slovenski Narod«, zbirka 9 K 10 vin.; »Slov. Narod«, zbirka, 100 K; »Slovenec«, zbirka, 21 K; tehnično osebje tvrde Kleinmayr & Bamberg, mesto nagrobnega venca za gosp. dvornega svenika Hubada, 30 K; tvrdka P. Majdič, Jarše - Mongeč, 100 K; Alojzij Stermole v Logatcu, zbirka, 140 K. Znesek 430 K 10 vin.; zraven znesek prejšnjih seznamov 6904 K 66 vin. Skupaj 7334 K 76 vin. **D. Doneski iz nabiralnikov:** Davč-

ni uradi: v Ribnici 100 K 75 vin., v Višnji gori 120 K, v Rudolfovem 339 K 94 vin., v Ložu 100 K 60 vin., v Radovljici 40 K 79 vin., v Kranjski gori 9 K 58 vin.; finančna deželna blagajna 110 K; finančna deželna blagajna 52 K; davčna urada: v Ljubljani, za okolico, 43 K 35 vin., v Crnomlju 54 K 05 vin.; okrajno glavarstvo v Ljubljani 67 K 20 vin.; davčni uradi: v Rudolfovem 306 K 05 vin., v Kočevju 992 K 99 vin., v Litiji 124 K 68 vin., v Krškem 34 K, v Cerkljici 125 K 08 vin., v Trzinu 100 K, v Idriji 20 K 30 vin., v Vel. Laščah 376 K 40 vin., v Ljubljani, za okolico, 59 K 07 vin., v Logatcu 80 K; finančna deželna blagajna 70 K. Znesek 3326 K 83 vin.; zraven znesek prejšnjih seznamov 31.215 K 02 vin. Skupaj 34.541 K 85 vin.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. januarja: Anton Kralj, posestnikov sin, 3 dni, Radeckega ceste 22.

Dne 17. januarja: Alojzij Kunst, čevljarški mojster in hišni posestnik, 69 let, Gosposka ulica 3.

Dne 18. januarja: Terezija Hubmajer, učiteljica krojnega risanja, 59 let, Mestni trg 24.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Migreno in glavobol odpravimo hitro s Fellerjevim blagodišečim, toločine tolažečim rastlinskim esencnim fluidom z zn. »Elsa - fluid«. Predvojnec cene 12 steklenic veljajo franco samo 6 K. Lekarnar F. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 238 (Hrvaško). Migrenski žrebčiček zoper glavobol kot priloga za 1 krono je poceni in dober. (ea)

„Slovenski Narod“.

Stare številke od 1. julija 1914 do 31. dec. 1915, 1916; 1., 2., 3. jan., 1. april, 11. april, 5. maj, 17. jun., 1. nov., 25. nov., 31. dec., če so popolni in dobro ohranjeni, kupi

Weltkriegsbücherei,
Berlin, W 35, Potsdamerstr. 121.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.

Seydl

Čistilo za zobe

Izdelače
O. Seydl
Štritarjeva ulica 7.

Najbolje
»povsod«

Kemik dr. ing. Hirsch, Olomouc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je »Seydlin« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se 2 njo lahko razkužuje.

MATTONIS

JEDINSTVEN
U SVOJOJ
ANALITIČNOJ
KAKOVOSTI

Najbolje
»povsod«

GIESSHÜBLER

ČISTI PRARODNI ALKALICI

KISELI IZVOR

TUNGSPAM

ČISTI PRARODNI ALKALICI

KISELI IZVOR

Različne bonbone

v papirnatih škatljah, imam vedno v zalogi ter razpošiljam na debelo.
Osvaid Dobeč, Ljubljana,
Martinska cesta št. 15. 263

Pošten

urarski valenec

se sprejme takoj na deželo.
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Kupim

hrastove sode

od vina in žganja v dobrem stanu od 100—700 l. vel. Množina in cena naj se mi poroča. **F. Cvek, Kamnik.**

solim konverzacijskega pouka v laščini

od osebe laške narodnosti — Cenjene ponudbe na upravništvu »Slov. Naroda« pod »Konverzacija 231«. 231

Deklico

14—15 let staro, dobrih poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine, večšo slov. in nemškega jezika sprejme takoj
JOS. BRINŠEK, trg. moč. blaga, Trnovo, Kranjske. 254

Prodajalka

boljša moč, išče službo v kakti manufakturni ali spec. trgovini.
Ponudbe pod »Boljša moč 24/240« na uprav. »Slov. Naroda« 270

Lepe smrekce

50 komačev kupim za sajono.
Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda« pod »Smrekce«. 260

Izrjena stenografinja

z večletno prakso, vešča slovenske in nemške stenografije ter strojepisa, želi svoje mesto premeniti. Gre tudi na deželo.
Naslov pod »Stenografinja 225« na uprav. »Slov. Naroda« 225

Prošnja.

Komur bi bilo znano, kje sedaj biva gospodična **Pepca Sakšida** iz Dornberga pri Gorici, tega prosim vljudno, da mi naznani njen naslov.

Zachhofer Emerich, Vormeister, k. u. k. Corps-Art.-Werkst. 16, Feldpost 374.

Gospodična ali gospa

s primerno naobrazbo, se sprejme k 3 otrokom. — Pismene ponudbe z natančno navedbo prakse etc. naj se pošljejo na naslov: **Irma Sušnik, Zaloška cesta št. 21, Ljubljana.** 261

CUNJE

suknjene odpadke, raztrgane obleke kupi vsako množino tovarniški potok. Pride tudi na dom.

Prosim naslov na: **P. BACHDIAR, Ljubljana, pošte restant.**
Na dopisnice ki sem jih prejel, se odzovem pisмено ali osebno. 259

Trgovine s poštami kartami

dobe zastoj cenik o krasnih novostih po brezkonkurenčnih cenah. 109

Zaloga razglednic **Miroslav Eisenmenger, Dunaj XV. Löhrigasse 4.**

Zimske ter letne otročje nogavice

»Patent« in gladke v vseh številkah, razpošilja na debelo **Osvaid Dobeč, Ljubljana, Martinska cesta št. 15.** Istotam se proda 100 tuc. moških ovrtnikov 5, 5½, 6, 6½, 7 cm po K 4-80 za en tucat. 264

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185

Davorin Rovšek
prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Čevlje

z lesenimi podplati

la kakovosti dobavlja takoj (vzorec po povzetju)

J. HOENIG
Gradišče 8, Ljubljana.

cilindre in čepice

v največjih fesonah in v veliki izbiri priporoča

IVAN SOKLIČ.

Velika zaloga najmodernejših stankov. 133

Absolventinja trgov. tečaja

vešča korespondence, knjigovodstva, strojepisa in stenografije, išče primerno službo, najraje na deželi.
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda« pod »Pomoč št. 1234/104«. 194

posestvo

3 km od Celja, nad 50 orolov prima zemljišča ter k temu potrebna poslopja in inventar. — Vprašanja na uprav. »Slov. Naroda« pod »št. 350/161«. 194

1000 5 h izvrstnih kock za juho

K 21— iz Prage dobavlja po povzetju **Tovarna Hvn** 57

MÜLLER & Co., Praga VII, 985.

Prazne vreče

vseh vrst in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najdražje

trgovska trdka
J. Kušlan, Kranj, Gorenjsko. 3729

Zahvala.

Za tolažilne dokaze sočutja, katere smo prejeli ob priliki prebride izgube našega blagega, nepozabnega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Franca Kovača

nadučitelja v p. imetnika zaloge zaslužnega krišča in svetinje za 40 letno zvesto službovanje

kakor vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je pogreb tako lepo izvršil, izrekamo tem potom našo najsrčnejšo zahvalo. Bog plačaj!

VIŠNJA GORA, dne 18. januarja 1917.

Globoko žalnjoča rodbina
Kovačeva.

I. zbirka.**10 dopisnic po originalih slovenskih umetnikov**

založila „Umetniška propaganda“ v Ljubljani 1916,

je pravkar izšla in se dobi na drobno že v sledečih ljubljanskih trgovinah za 2 — K izvod; **Naredna knjigarna, Bonač, Tičar, Schwentner, Till, Gajšek in trafika Dolenc.**

Trgovci z razglednicami obrnite se z naročili na naslov „Umetniška propaganda“ v Ljubljani, poštni predal št. 141.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

parfumerija, fotografska manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Ustanovljena
L. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
številka
154.

BRATA

črkošlikarja, lakirarja, stavbna

EBERL

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica št. 6.

Električna sila.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtinar

namena si p. u. občinstvu, da se nabije znanje

cvetlični salon

samo Pod Trančo št. 2

poleg Čevljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopov, vencev, trakov L. I. d.

Zunanja naročila točno.

Vrtunarija na Tržaški cesti št. 34.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

vozni koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“,
pletalni stroji
vseh velikosti

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA**Prešernova ulica številka 3**

je imela koncem leta 1916 vlog K 55.000.000—
hipotečnih in občinskih posojil. K 30.600.000—
rezervnega zaklada „ 1.500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4 0/0

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Poseja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5% izven Kranjske pa proti 5½% obrestim in proti najmanj 1% enotoma ¼% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.